

Český súd neuznal strach z očkovania ako dôvod jeho odmietnutia

Stanovisko Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti SLS k rozhodnutiu českého Najvyššieho správneho súdu.

Pediatr. prax, 2014, 15(1): 28

Najvyšší správny súd (NSS) v susednej Českej republike definitívne ukončil spor medzi ministerstvom zdravotníctva a rodičmi, ktorí odmietli dať zaočkovať svoje dieťa povinnou hexavakcínou. Za to im krajský hygienik v roku 2009 vyrubil pokutu vo výške 4 000 Kč, proti ktorej sa odvolali. Rodičia sa rozhodli neočkovať svoje dieťa zo strachu pred nežiaducimi účinkami. Podľa rozhodnutia súdu však vedľajšie účinky, ktoré očkovanie – podobne ako iné medicínske zákroky – môže mať, sú veľmi zriedkavé a nie sú dostatočným dôvodom na jeho odmietnutie.

Rodičia pred súdom argumentovali tým, že očkovanie môže narušiť prirodzenú imunitu ich dieťaťa a poukazovali na starší judikát ústavného súdu, ktorý v odôvodnených prípadoch (napr. alergia) umožňuje odpustiť pokutu pre rodičov, ktorí odmietli dať svoje deti očkovať. Obava alebo strach z očkovania však podľa rozhodnutia NSS nie je dostatočným dôvodom na odpustenie tejto pokuty.

NSS súčasne prijal rozhodnutie, ktoré je z pohľadu rodičov spochybňujúcich očkovanie azda ešte dôležitejšie – súd totiž neuznal opodstatnenosť obáv zo spojitosti vakcinácie so vznikom autizmu. Napriek tomu, že táto súvislosť bola relevantnými štúdiami opakovane a spoľahlivo vyvrátená, stále je častým argumentom rodičov odmietajúcich očkovanie svojho dieťaťa aj na Slovensku. A takýchto rodičov u nás pribúda.

Podľa údajov Úradu verejného zdravotníctva SR bolo v období od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013 zistených 1 657 prípadov, keď rodičia odmietli niektoré z povinných očkování a u 938 detí rodičia odmietli kompletne všetky očkovania. Počet odmietaní sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zvýšil. V Bratislavskom kraji po prvýkrát klesla zaočkovanosť MMR vakcínou v rámci základného povinného očkovania na 92,1 %, čo znamená reálnu hrozbu epidémií osýpok, mumpsu a ružienky.

Aj keď rozhodnutie českého najvyššieho správneho súdu potvrdzuje tvrdenia vakcino-

ológov a epidemiológov, že očkovanie je bezpečné a prospešné pre celú populáciu a pokles preočkovanosti môže mať vážne dôsledky, jeho zástancovia nemajú vyhraté. Verdikt súdu môže na odmietačov očkovania pôsobiť ako ďalší dik-tát zhora. Preto je dôležité, aby pediatri rodičom naďalej trpezlivo vysvetľovali všetky aspekty očkovania, vrátane jeho výhod i možných nežiaducich účinkov. Lekár je podľa prieskumov stále naj dôveryhodnejším zdrojom informácií o očkovaní. Pediatri by mali rodičom poskytovať informácie nielen o rizikách očkovania, ale aj o rizikách neočkovania, keďže riziko ochorenia na niektoré choroby, proti ktorým sa povinne očkuje (napr. čierny kašeľ alebo mumps) je už aj v súčasnosti na Slovensku reálne.

*doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD.
predsedníčka Slovenskej epidemiologickej
a vakcinologickej spoločnosti SLS
V Bratislave, 27. 2. 2014*